

Narzędziownik dla przedmiotu: GEOGRAFIA

Etap edukacyjny: szkoła podstawowa, szkoła ponadpodstawowa

Autorka: Agata Sieńczak

Wstęp

Poniższy narzędziownik przeznaczono dla nauczycieli, którzy poszukują skutecznych i sprawdzonych pomysłów do prowadzenia nowatorskich lekcji geografii na wszystkich etapach nauczania w szkole podstawowej i ponadpodstawowej. Zebrane w materiale propozycje portali edukacyjnych, aplikacji, narzędzi oraz dobrych praktyk sprzyjają nowoczesnemu nauczaniu tego przedmiotu - zarówno w zakresie realizacji podstawy programowej, jak i kształtowania kompetencji kluczowych XXI wieku. Ten zestaw to bogate źródło motywacji, gotowych narzędzi i pomysłów, za pomocą których można urozmaicić i przeprowadzać prawie każdą lekcję kształcącą umiejętności wymagane podstawą programową geografii dla wszystkich poziomów edukacyjnych we wszystkich typach placówek. Dzięki temu zbiorowi wnikliwie wyselekcjonowanych zasobów cyfrowych, portali oraz przykładów dobrych praktyk w atrakcyjny i przystępny sposób można wspomóc uczniów w zdobywaniu, utrwalaniu, a także samodzielnym pogłębianiu wiedzy z tego przedmiotu.

Polecane portale, aplikacje, e-zasoby i dobre praktyki

1. Akademia Khana – zasoby dotyczące astronomii

Kategoria: Portal edukacyjny

<https://pl.khanacademy.org/science/cosmology-and-astronomy>

To miejsce powstało, aby zapewnić bezpłatną, światowej klasy edukację dla wszystkich. Można w nim odnaleźć praktyczne ćwiczenia, filmy instruktażowe, quizy i panel indywidualnych planów nauczania, który daje uczniom możliwość pracy we własnym tempie, w i poza klasą. Panel nawigacyjny nauczyciela/nauczycielki zawiera podsumowanie wyników całej klasy oraz szczegółowe profile uczniów, co umożliwia edukatorom lepsze zrozumienie tego, w jaki sposób pracują uczniowie i jak najlepiej im pomóc. Kursy dotyczące treści z podstawy programowej geografii zostały przyporządkowane do różnych zakładek, znajdują się m. in. w "Astronomii i kosmologii".

Polecamy do lekcji prowadzonych metodą odwróconą (odwrócona lekcja / klasa) lub utrwalenia / powtórzenia materiału. Poszczególne materiały świetnie się też nadają jako źródła do umieszczenia w webqueście!

2. Centrum Edukacji Obywatelskiej - gotowe pomysły na zdalne lekcje geografii

Kategoria: Portal edukacyjny

Link: <https://blog.ceo.org.pl/gotowe-pomysly-na-zdalne-lekcje-geografii/>

Na blogu edukacyjnym Centrum Edukacji Obywatelskiej można znaleźć bazę inspiracji i pomysłów na lekcje geografii, które zostały przygotowane w oparciu o podstawę programową i dostosowane do nauczania w trybie zdalnym. Posłużą jako wzorce do przeprowadzenia interesujących lekcji z tego przedmiotu, ale można je także wykorzystać jako materiał do samodzielnej pracy uczniów. Świetnie sprawdzą się w trakcie każdego typu zajęć.

3. Planeta

Kategoria: Portal edukacyjny

Link: <https://info-planeta.pl/>

Strona internetowa, która oferuje bogaty zasób scenariuszy lekcyjnych poświęconych geografii, ale także matematyce, informatyce i turystyce. W zakładce "Geografia" znajdują się liczne konspekty lekcji tego przedmiotu realizowanych w szkole ponadpodstawowej. Niektóre z treści zostały wzbogacone o materiały audiowizualne. Wszystkie zaprezentowane na portalu elementy są zgodne z podstawą programową trzeciego etapu edukacyjnego.

4. WikiKids – przyroda i ekologia

Kategoria: Portal edukacyjny

Link: <https://wikikids.pl/przyroda-ekologia/>

Na tej platformie edukacyjnej skierowanej do dzieci można odnaleźć podane w bardzo przystępny sposób informacje na temat aktualnych wydarzeń z kraju i ze świata, a także wiele ciekawostek z różnych dziedzin wiedzy. W sekcji przyrodniczej („Przyroda i ekologia”) znajdują się materiały poświęcone geografii i zjawiskom przyrodniczym. Zasoby portalu stanowią atrakcyjne wsparcie w przygotowaniu prostych i kreatywnych zajęć geografii, szczególnie w młodszych klasach.

5. Geografia - strona przedmiotowa

Kategoria: Portal edukacyjny

Link: <https://www.geografia24.eu/>

Kanał na YT "Geografia 24": https://www.youtube.com/channel/UCPDT_Kd3Ku1zaRd-thlT4Jg

„Geografia – strona przedmiotowa” jest prowadzona przez Sławomira Dmowskiego, nauczyciela geografii pracującego w XXIV LO im. Cypriana K. Norwida w Warszawie. Zawiera różne ciekawe materiały edukacyjne dla dzieci i młodzieży przydatne do poszerzenia wiedzy i pomocne w nauce geografii. Strona została podzielona na kilka działów tematycznych, prezentujących różnorodne zagadnienia. Można tu znaleźć m. in. różnorodne mapy, prezentacje, pracownia i zadania. Uzupełnieniem strony jest kanał z lekcjami online na YouTube "Geografia 24".

6. Konflikt zbrojny w Syrii w perspektywie globalnej

Kategoria: Rekomendowany e-zasób

Link: <https://docplayer.pl/134938013-Geografia-edukacja-globalna-na-zajeciach-geografii-w-szkole-podstawowej.html>

WebQuest należy do jednej z najefektywniejszych metod nowoczesnego nauczania. Ciekawym pomysłem jest wykorzystanie pracy tą metodą podczas lekcji geografii poświęconej Syrii. Na stronie internetowej autorka Anna Mitura umieściła wprowadzenie do projektu, treści zadań, opis procesu badawczego, a także kryteria oceniania i materiały źródłowe w postaci linków odsyłających do e-zasobów, na których znajdują się potrzebne do wykonania zadań informacje. Przedsięwzięcie to zakłada pracę grupową i może być wykorzystywane w trakcie wprowadzania zagadnień związanych z konfliktami zbrojnymi i ich wpływem na wiele dziedzin życia Europy i reszty świata.

7. GeoGuessr

Kategoria: Aplikacja / narzędzie

Link: <https://www.geoguessr.com/pl>

GeoGuessr to gra online, dzięki której gracze podróżują wirtualnie po całym świecie, próbując odgadnąć swoje położenie na podstawie obrazów panoramicznych z Google Street View. Gracze muszą wnikliwie analizować otoczenie, krajobrazy i wskazówki drogowe, aby dokładnie określić, gdzie się znajdują. Na podstawie swojej wiedzy geograficznej i intuicji próbują umieścić znacznik na mapie, co generuje punkty w zależności od dokładności odgadnięcia położenia.

8. Seterra

Kategoria: Aplikacja / narzędzie

Link: <https://online.seterra.com/>

Seterra to darmowa gra edukacyjna działająca na zasadzie quizu. Przyda się jako narzędzie pomagające wprowadzać i utrwalać wiadomości geograficzne. Zasoby tej strony zawierają ponad 200 różnorodnych ćwiczeń. Można je wykorzystać, planując zajęcia o krajach, stolicach, oceanach, flagach i miastach w Afryce, Europie, Ameryce Południowej, Północnej, Azji i Australii, używając ćwiczeń z mapami konturowymi.

9. World Geography Games - gry geograficzne o świecie

Kategoria: Aplikacja / narzędzie

Link: <https://world-geography-games.com/pl/>

Na tej stronie znajduje się wiele zabawnych i stymulujących gier mapowych, które poprawią wiedzę geograficzną. Quizy obejmują pytania dotyczące krajów, stolic, flag, regionów, zbiorników wodnych, gór, pustyń, obszarów metropolitalnych. Zadania dotyczą wszystkich 193 państw członkowskich Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz dwóch państw będących stałymi obserwatorami ONZ. Sprawdzają się doskonale jako narzędzie zachęcające do odkrywania i poznawania świata. Gry są dostępne w języku polskim.

10. Geoportal jako źródło map do lekcji o własnym regionie

Kategoria: Dobra praktyka

Link: <https://www.geoportal.gov.pl/>

Prowadząc zajęcia o regionie bliskim uczniom, warto wykorzystywać możliwie jak najbardziej szczegółowe mapy topograficzne, które dla wielu regionów Polski mogą być trudno dostępne. Z pomocą może przyjść Geoportal (który można wykorzystać jako źródło dokładnych map w różnych skalach). Uczniowie w trakcie zajęć poznają zasady poruszania się po portalu, uczą się, jak wyświetlać dodatkowe informacje na mapach oraz jak przełączać się między różnymi typami prezentacji. Praktyczny przykład takiej lekcji przybliżającej własny region można znaleźć na stronie Instytutu Badań Edukacyjnych.

Podsumowanie

Zebrane w powyższym narzędziowniku zasoby, czyli portale edukacyjne, sprawdzone praktyki, interaktywne narzędzia wyróżniają się prostotą i intuicyjnością użytkowania przy jednoczesnym bogactwie i zróżnicowaniu treści. Zapewniają różnorodność materiałów, nieograniczony, bezpłatny dostęp i możliwość wykorzystywania treści w trakcie różnego typu zajęć (stacjonarnych, zdalnych, regularnych, dodatkowych lub wyrównawczych), a także dostosowania ich do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów. Rekomendowane e-zasoby i dobre praktyki są wysoko cenione w środowisku aktywnych nauczycieli i wykorzystywane przez tych edukatorów, którzy na co dzień stosują nowoczesne metody w nauczaniu geografii. Zaproponowane atrakcyjne i innowacyjne materiały oparte o aktualne metody aktywizujące sprawdzą się jako narzędzia wyposażające uczniów w wiedzę i niezbędne umiejętności przewidziane w podstawie programowej.

Proponowane zestawienie stanowić może solidne uzupełnienie warsztatu nowoczesnych nauczycieli geografii. Prezentowane narzędzia TIK pomogą im zaprojektować dla uczniów angażujące, ciekawe i interdyscyplinarne projekty oraz zajęcia, a także rozwinąć kompetencje cyfrowe. Wspierając w sposób elastyczny budowanie własnego, indywidualnego narzędziownika pracy, pozwolą jednocześnie na wzbogacenie zasobów wewnętrznych nauczycieli.

Materiał dostępny na licencji Creative Commons: Uznanie autorstwa 4.0. Międzynarodowe. Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i autorek. Zezwala się na dowolne wykorzystanie materiałów w tym utworów, tworzenia i rozpowszechniania ich kopii w całości lub we fragmentach, wprowadzania zmian i rozpowszechniania utworów zależnych - pod warunkiem zachowania niniejszej informacji licencyjnej i wskazania autorki oraz Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego jako właścicieli praw do tekstu. Tekst licencji dostępny na stronie: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.pl>.